

Valentýna Lidická, Role pasivity a aktivity v pojetí genderu ve staroseverských ságách. Bakalářská práce. Praha, FHS UK 2021, 51 s.

oponentský posudek

Předložená bakalářská práce se zabývá různými podobami aktivního chování, tedy chování, kterým muži i ženy měnili svou životní situaci (hledáním pomsty, soudy, vikinskými výpravami), stejně jako představou pasivního chování (tedy způsobem, jakým přijímali nastalé životní situace). To vše s důraznějším zaměřením na maskulinitu. Poslední část práce je věnována urážkám, jakožto významnému prostředku pro pochopení maskulinity a feminity mezi ságovými Islandřany.

Je třeba ocenit jasně formulované výzkumné otázky i použitou metodu. Základním primárním pramenem jsou autorce rodové ságy. Jako určitou slabinu bych vnímal skutečnost, že v kapitole o primárních pramenech není explicitně uvedeno, s jak širokou pramennou základnou autorka pracovala. To se dozvíme až z pečlivě citovaných příkladů, popř. seznamu literatury. Není tedy na první pohled zjevné, jak reprezentativní jsou předložené výsledky. Autorka v práci přiznává, že pracuje s překlady (do češtiny a angličtiny). To jistě není potřeba vnímat jako významný problém, přesto by bylo vhodné alespoň zmínit, že si uvědomuje interpretační limity přeloženého textu. Naopak lze vysoce hodnotit to, že autorka výsledky svého bádání velmi přehledně a kriticky vymezuje vůči odborné literatuře.

Autorka uvádí, že rodové ságy nejsou historický pramen a správně poukazuje na skutečnost, že byly zaznamenány až ve 13. a 14. století, tedy 200-300 let po vyprávěných událostech a navíc křesťany, tedy lidmi, jejichž kulturní zázemí bylo naprosto odlišné. Přesto se nabízí otázka, jakou společnost vlastně rodové ságy odráží, tedy soudobou (13.-14. století), vikinskou (ca. 900-1050) nebo syntézou obojího?¹ Autorka ostatně ve své práci pracuje i s dalšími prameny, tedy zákoníky, archeologickými prameny, kronikami i ságami, které pojednávají o "soudobých událostech".

¹ Inspirativní je v tomto smyslu například článek Margaret Cormack, Fact and Fiction in the Icelandic Sagas, *History Compass* 5/1 (2007), s. 201–217.

Drobné překlepy či nedokonalosti (s. 7; s. 24, 32, 35) nekazí dojem precizně vystavěného odborného textu. Vzhledem k uvedeným skutečnostem doporučuji hodnotit bakalářskou práci Valentýny Lidické známkou *výborně*.

V Úvalech 16.9. 2021

Mgr. Marek Suchý, Ph.D.